

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN: 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 7, NO 14, STIP, 2022

ГОД. VII, БР. 14
ШТИП, 2022

VOL. VII, NO 14
STIP, 2022

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 7, Бр. 14
Штип, 2022

Vol. 7, No 14
Stip, 2022

PALMK, VOL 7, NO 14, STIP, 2022

DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM22714>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Астрид Симоне Хлубик, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Алина Андреа Драгоеску, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Сунчана Туксар, Универзитет во Пула, Хрватска
Саша Војковиќ, Универзитет во Загреб, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Озтурк Емироглу, Универзитет во Варшава, Полска
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуџа, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија
Шахинда Езат, Универзитет во Каиро, Египет

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA

Tole Belcev, Goce Delchev University, Macedonia

Nina Daskalovska, Goce Delchev University, Macedonia

Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation

Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation

Astrid Simone Hlubik, King Michael I University, Romania

Alina Andreea Dragoescu Urlica, King Michael I University, Romania

Sunčana Tuksar, University of Pula, Croatia

Saša Vojković, University of Zagreb, Croatia

Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary

Éva Bús, University of Pannonia, Hungary

Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey

Öztürk Emiroğlu, University of Warsaw, Poland

Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria

Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria

Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India

Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India

Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina

Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia

Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom

Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom

Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia

Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic

Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic

Regula Busin, Switzerland

Natale Fioretto, University of Perugia, Italy

Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

Chahinda Ezzat, Cairo University, Egypt

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Луси Караниколова-Чочоровска

Толе Белчев

Нина Даскаловска

Билјана Ивановска

Светлана Јакимовска

Марија Леонтиќ

Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)

Весна Продановска (англиски јазик)

Толе Белчев (руски јазик)

Билјана Ивановска (германски јазик)

Марија Леонтиќ (турски јазик)

Светлана Јакимовска (француски јазик)

Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

п. фах 201

МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Lusi Karanikolova-Chochorovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenoski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Луси Караниколова-Чочоровска, деканка на Филолошки факултет

FOREWORD

Lusi Karanikolova-Chochorovska, Dean of the Faculty of Philology

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 **Alessandra Rea**

LA LINGUA COME STRUMENTO IDENTITARIO: L'INFLUENZA DELLE
SCELTE LINGUISTICHE SULLA TRASMISSIONE DEGLI STEREOTIPI DI
GENERE

Alessandra Rea

LANGUAGE AS AN IDENTITY TOOL: THE INFLUENCE OF LINGUISTIC
CHOICES ON THE TRANSMISSION OF GENDER STEREOTYPES

27 **Maria Fornari**

GUELFO CIVININI E LA LINGUA GIORNALISTICA ITALIANA: L'ESEMPIO
DI UN REPORTAGE DA BELGRADO DEL 1914

Maria Fornari

GUELFO CIVININI AND THE ITALIAN LANGUAGE OF NEWSPAPERS:
AN EXAMPLE OF A REPORTAGE FROM BELGRADE IN 1914

37 **Edita Fialová**

PRÄPOSITIONALE KOLLOKATIONEN DEUTSCH-TSCHECHISCH. EINE
VERGLEICHENDE KORPUSBASIERTE ANALYSE MIT FOKUS AUF
PRÄPOSITION-NOMEN-VERBINDUNGEN

Edita Fialová

PREPOSITIONAL COLLOCATIONS GERMAN-CZECH. A COMPARATIVE
CORPUS-BASED ANALYSIS WITH FOCUS ON PREPOSITION-NOUN
COLLOCATIONS

47 **Билјана Ивановска, Гзим Хафери**

СИНТАКСИЧКИТЕ ФУНКЦИИ НА ПРИДАВКИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ
ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД ДНЕВНИОТ ПЕЧАТ

Biljana Ivanovska, Gëzim Xhaferri

THE SYNTACTIC FUNCTION OF ADJECTIVES IN GERMAN LANGUAGE
ON THE EXAMPLES OF DAILY PRESS

57 **Марија Леонтиќ**

СИНТАГМИ СО ГЛАГОЛСКА ИМЕНКА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И
НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD GROUPS WITH AN INFINITIVE IN TURKISH LANGUAGE AND
THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

- 65** **Надица Негриевска**
АНАЛИЗА НА ВРЕМЕНСКАТА ФУНКЦИЈА КАЈ ПРОСТИТЕ ПРЕДЛОЗИ
ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ ВО
МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
Nadica Negrievska
ANALYSIS OF THE TIME FUNCTION IN THE SIMPLE PREPOSITIONS IN
THE ITALIAN LANGUAGE AND THEIR EQUIVALENTS IN MACEDONIAN
LANGUAGE
- 77** **Rabie Ruşid**
KUZEY MAKEDONYA'DA TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK
ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR
Rabia Ruşid
PROBLEMS FACED IN TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE
IN NORTH MACEDONIA

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 87** **Milena Z. Škobo, Jovana M. Đukić**
MANIFESTATIONS OF 'NEW AGE' RELIGIONS IN GATED COMMUNITIES
OF J. G. BALLARD'S *COCAINE NIGHTS* AND *KINGDOM COME* – AN
ECOCRITICAL APPROACH
- 101** **Rossella Montibeler**
I SEGNALI NASCOSTI NEGLI INCIPIT DI "IL FU MATTIA PASCAL", "LA
COSCIENZA DI ZENO" E "IL LUPO DELLA STEPPA"
Rossella Montibeler
THE HIDDEN CLUES IN THE INTRODUCTIONS OF "THE LATE MATTIA
PASCAL", "ZENO'S CONSCIENCE" AND "STEPPENWOLF"
- 111** **Şerife Seher Erol Çalışkan**
ZONGULDAK EREĞLİ BÖLGESİNDE LAKAP VERME GELENEĞİ
Şerife Seher Erol Çalışkan
THE TRADITION OF NICKNAMING IN EREĞLİ COUNTRY OF
ZONGULDAK
- 125** **Özlem Altın**
ABDULLAH TUKAY'IN PATOLOJİK – MARAZİ AŞKLARI ÜZERİNE
BİRKAÇ SÖZ
Ozlem Altın
A FEW WORDS ON ABDULLAH TUKAY'S PATHOLOGICAL-MORBID
LOVES
- 129** **Zarko Milenic**
REMAINS FROM THE ALIENS IN THE NOVEL *ROADSIDE PICNIC* BY A.
AND B. STRUGATSKY

- 137 Трајче Стојанов**
ДОСТОЕВСКИ ФИЛОСОФ?
Trajche Stojanov
DOSTOEVSKY – A PHILOSOPHER?
- 149 Татјана Вукелич**
ВЛИЈАНИЕ ИВАНА СЕРГЕЕВИЧА ТУРГЕНЕВА НА ПРОЗУ ИОСИПА КОЗАРЦА
Tatjana Vukelić
THE INFLUENCE OF IVAN SERGEYEVICH TURGENEV ON THE NARRATIVE OF JOSIP KOZARAC
- 161 Рефиде Шаини**
ДЕЛАТА ОД ТУРСКИ ПОЕТИ ОБЈАВЕНИ ВО МАКЕДОНСКОТО ДЕТСКО СПИСАНИЕ НА ТУРСКИ ЈАЗИК „БАХЧЕ“
Refide Shaini
THE WORKS OF TURKISH POETS PUBLISHED IN MACEDONIA TURKISH CHILDREN’S MAGAZINE BAHCE
- 171 Сунчица Трифуновска Јаниќ**
ПРЕВОДИТЕ НА БИБЛИСКИТЕ ТЕКСТОВИ НА МАКЕДОНСКИ НАРОДЕН ГОВОР ВО XIX ВЕК
Sunchica Trifunovska Janikj
TRANSLATIONS OF THE BIBLE TEXTS OF MACEDONIAN FOLK SPEECH IN THE XIX CENTURY

КУЛТУРА / CULTURE

- 181 Петар Намичев, Екатерина Намичева-Тодоровска**
БРЕНДИРАЊЕ НА ГРАДОВИТЕ – УЛОГАТА НА СКОПЈЕ ПАЛАТИ ВО КУЛТУРНОТО БРЕНДИРАЊЕ НА ГРАДОТ ОД ПОЧЕТОКОТ НА XX ВЕК
Petar Namichev, Ekaterina Namicheva-Todorovska
THE BRANDING OF CITIES – THE ROLE OF SKOPJE PALACES IN THE CULTURAL BRANDING OF THE CITY FROM THE BEGINNING OF THE 20TH CENTURY
- 191 Ана Јовковска**
ПОТРЕБАТА ОД ФЕМИНИСТИЧКА ПЕРСПЕКТИВА КОН РОДОВАТА АСИМЕТРИЈА ВО ДОМИНАНТНАТА КУЛТУРНА МАТРИЦА И МАШКИОТ КАНОН ВО УМЕТНОСТА
Ana Jovkovska
THE NEED OF A FEMINIST PERSPECTIVE ON GENDER ASYMMETRY IN THE DOMINANT CULTURAL PATTERN AND THE MEN’S CANON IN ART

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

- 203 Виолета Јанушева, Наташа Зулумовска**
УПОТРЕБАТА НА ФРАЗЕОЛОШКИТЕ ИЗРАЗИ ВО НАСТАВАТА
Violeta Janusheva, Natasha Zulumovska
THE USAGE OF THE PHRASEOLOGICAL EXPRESSIONS IN TEACHING
- 213 Andi Xhaferi**
PHARMACY STUDENTS' ATTITUDES AND EXPERIENCES IN ONLINE
LEARNING DURING GLOBAL PANDEMIC
- 223 Irena Kitanova, Ana Koceva**
DYSLEXIA & LANGUAGE TEACHING
- 231 Jovana Karanikikj Josimovska, Vesna Koceva**
IL TESTO LETTERARIO E LA LETTERATURA NEI MANUALI PER
L'APPRENDIMENTO DELL'ITALIANO LS: ESPERIENZA NEL CONTESTO
UNIVERSITARIO MACEDONE
Jovana Karanikikj Josimovska, Vesna Koceva
THE LITERARY TEXTS IN THE TEXTBOOKS FOR LEARNING ITALIAN
AS FOREIGN LANGUAGE: EXPERIENCE IN THE MACEDONIAN
UNIVERSITY CONTEXT
- 243 Ümit Süleymani**
MAKEDONYA TÜRK YAZARLARININ 8. ve 9. SINIF TÜRKÇE DERS
KİTAPLARINDA BULUNAN HİKÂYELERİNİN KARAKTER EĞİTİMİ
BAKIMINDAN ANALİZİ
Umit Suleyman
THE ANALYSIS OF CHARACTER EDUCATION IN THE STORIES OF
TURKISH AUTHORS IN 8TH AND 9TH CLASS TURKISH COURSE BOOKS
IN MACEDONIA

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 257 Иван Антоновски**
ПИОНЕРСКИ И РЕВОЛУЦИОНЕРЕН ЧЕКОР ВО МАКЕДОНСКОТО
УЧЕБНИКАРСТВО
Ivan Antonovski
A PIONEER AND REVOLUTIONARY STEP IN MACEDONIAN TEXTBOOK
WRITING

ДОДАТОК / APPENDIX

- 268** ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО
СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
- 270** CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

MAKEDONYA TÜRK YAZARLARININ 8. ve 9. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA BULUNAN HİKÂYELERİNİN KARAKTER EĞİTİMİ BAKIMINDAN ANALİZİ

Ümit Süleymani

‘Vrapçište İlköğretim Okulu’ Vrapçište
umit_suleyman@hotmail.com

Özet: Makedonya etnik açıdan mozaik bir ülke olduğu için karakter eğitimi çocuğun yaşadığı bölgeye göre değişmektedir. Eğitimin Makedonca, Arnavutça ve Türkçe yapılması nedeniyle öğrencinin karakter gelişimi farklı olabilir. Bundan dolayı millî ve manevî değerlerimizi korumamız için hikâyeler yoluyla benimsetilecek olan karakter özellikleri çok fazla önem taşımaktadır.

Araştırma, Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Eğitim Geliştirme Bürosu’nun öngördüğü Türkçe dersi sekiz ve dokuzuncu sınıf kitaplarında bulunan Makedonyalı Türk yazarlarının hikâyeleri ile karakter eğitimini kapsamaktadır. Sekiz ve dokuzuncu sınıf Türkçe ders kitaplarında Makedonyalı Türk yazarlardan toplam dört hikâye bulunmaktadır. Çalışmada, ‘Yüzünü Kaybeden Adam’ Avni Abdullah;, ‘Salıncak’ Necati Zekeriyâ; ‘Hasta Olmanın Zamanı İçindesin’ Recep Bugariç ve ‘Köye Çeşme Yapalım’ Fahri Kaya’nın hikâyeleri değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: eğitim, karakter, Makedonya, hikâye.

1. Giriş

I. Balkan ve II. Balkan Savaları sonucunda tüm Balkanlarda haritaların yer değiştirdiği bir dönemdir. Bu dönem ve bundan sonra gelecek dönemler Türkler için kara günlerdir. Eğitimlerini Türk kültürüne göre alan çocukların eğitim hakları ellerinden alınmıştır. Onların gelişimi maalesef Bulgarca veya Sırpça okuyacakları müfredatlara göre olacaktır. Bu da zaman içerisinde onların değerleri ve karakterleri eğitim gördükleri kitap ve tennefus ettikleri ortama göre olacaktır. Bunun akabinde de çocuklarımızın sınıf dışında arkadaşlarıyla (gayrimüslim) oynamaya devam etmeleri onların bu değerleri günden güne yitirmesine neden olacaktır. Her aile çocuğunun en iyi şekilde yetişmesini ister. Onun karakterli olması çevresine uyumlu olması için çaba göstermektedirler. Ailenin dışında çocuğun sosyalleştiği ve geliştiği bir mekân da okuldur. Evde öğrendiklerini okulda veya sokakta öğrendikleriyle pekiştirir. Bu sayede çocukta karakter gelişimi olgunlaşmaya başlar. Böylece temeli aileden başlayan karakter gelişimi binasının süreci okul, yanısıra sokakta devam eder. Ancak Evlad-ı Fatihan dediğimiz

topraklarda bu süreç 1912-1944 yılları arasında sekteye uğramıştır. Bu da değerler ve karakter gelişiminin önemi açısından sorun teşkil etmiştir. Ancak örf, adet, gelenek ve göreneklerine bağlı olan Makedonya Türkleri değerlerine sınıksız sarılmış ve kültürümüze uygun bir şekilde yaşamışlardır.

1944 yılında Makedonya'da Yugoslavya'ya bağlı bir Cumhuriyet kurulmuştur. Alman ve Bulgarlara karşı yapılan bağımsızlık savaşında gösterdikleri yararlılıklar sayesinde Türklere birçok özgürlük tanınmıştır. Bu dönemde tüm yetersizliklere rağmen hızlı bir şekilde Türkçe eğitim verecek kadro oluşturulmuş ve Türkçe eğitim yapan okullar açılmıştır. (Kaya 2010, s. 134) II. Dünya Savaşından sonra Yugoslavya Krallığında yaşayan diğer azınlıklar gibi Türkler de ana dilde eğitim ve öğretim hakkını kazanmıştır. Türklerin bu hakkı kazanmalarıyla birlikte Makedonya Türk Edebiyatı yeniden yeşermeye başlamıştır. Bunun akabinde de Türkçe eğitim müfredatı yazılarak kültürel değerlere sahip çıkmıştır. Bu programlar şüphesiz ki Yugoslavya Krallığının öngördüğü kriterlere göre hazırlanmıştır. her şeye rağmen türkçe eğitiminin okullarda yeniden-verilmesi büyük bir başarıdır.

Her insanın karakter özelliği farklıdır. Karakter başta aile ondan sonra okulda oluşmaktadır. Karakter eğitimi için Türkçe dersleri en uygundur. Çünkü hikaye, roman, tiyatro vb. gibi metinlerde duygu, düşünce, davranış bakımından işlenen karakterleri (Püsküllüoğlu, 1994, s.582), çocuk kendine özgü yorumuyla benimseyerek karakteri oluşur (Sever, 2008, s. 63-64). Çünkü kitaplarda geçen metinler öğrenciye üstü açık ve kapalı bir şekilde karakter gelişimi bakımından Türk toplumunun kültürel ve ahlakî mirasını aktarır. Bu da müfredat programlarının içeriği doğrultusunda yapılmak zorundadır. İstedığınız metni keyfi olarak bir kitaba ekleyemezsiniz. kitaplarda yer alan hikâyeler-müfredat içeriğine uygun olmak zorundadır.

Karakter

İnsanı kavramak için onun iç ve dış özelliklerinin iyi anlaşılması gerekir. İnsan gerçeğini tanımamız, onun fiziksel özelliklerini bütün incelikleriyle öğrenmemiz yeterli olmaz. İnsanı duygu, düşünce ve eylemlerinin bileşkesi olan karakter özellikleriyle tanımamız, bilmemiz gerekir. (Sever, 2007, s. 96).

Karakter, kişilikle eş anlamda kullanılır. Kişiye özgü davranışların bütünü olup insanın bedensel, duygusal ve zihinsel faaliyetlerine çevrenin verdiği değerdir. Bireyin karakteri, kişisel özelliklerle içinde yaşanılan çevrenin değer yargılarından oluşur. (Çağdaş, 2002, s. 96).

Karakter, bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranışdır. Kişileri farklı kılan ise zihinsel yapıları yanısıra yetiştirilme tarzı da karakteri oluşturur. (Karaca, 2008, s. 44).

Karakter kavramının anlaşılması için mizaç, kişilik, kimlik ve açık-kapalı karakterlerin açıklanması yerinde olacaktır.

Kişilik

İnsanı bütün yönleriyle içeren bir kavramdır. Karakter, mizaç, benlik, kimlik gibi kavramlar kişilikle ilgilidir. Karakter kişiliğin ahlaki yönünü oluşturur. Huy ve mizaç da kişiliğin duygusal tarafını açıklayan bir kavramdır. Benlik insanın

algı ve değerlendirmelerinden meydana gelir. Kimlik ise benlik ve kişilik yerine de kullanılmaktadır. Bir bireyin belirli bir kimse olmasını sağlar. (Kulaksızoğlu, 1999, s. 106).

Mizaç

Mizaç, bireye ait bazı temel ve ayırt edici özellikleri ifade eden günlük yaşantı içinde bireye özgü, oldukça sınırlı, belirli duygusal tepkilerin nitelik ve nicelik bakımından değişmesidir. (Köknel, 1984, s. 24). Mizaç, karakter ve yetenek kavramlarının kişilikle yakın bir ilişkisi vardır. Mizaç, bireyin özellik gösteren tutumları, son derece kişisel olan davranış ve düşünceleridir. Karakter çoğu kez insan kişiliğinde bulunan doğuştan var olan ve çevrenin tesiriyle kuvvetli olarak ortaya çıkan eğilimlerin tümüdür. Yetenek denilince bireyin sahip olduğu zihinsel ve bedensel kapasitesinin tamamından söz edilmektedir. (Aytaç, 2000, s. 156). Mizaç, karakter ve yetenek insanda bir bütün hâlinde bulunur. Bu da kişiliği ortaya koymaktadır.

Kimlik

13-15 yaş grubu çocuklarını karakter, kişilik, mizaç gibi özelliklerinin yanında kimlik açısından da ele almak gerekir. Kimlik, bireyi yansıtan bir belirtidir. Onun bütün özelliklerini kapsayıcıdır. Hem kişinin kendisini nasıl gördüğü, hem de toplum tarafından nasıl görüldüğü, kimlik kavramıyla ilgili konulardır. Kişilik ise bir örgütlenmedir. Kişilik, bireyin kimlikler içinde ve kimliklerle bir örgütlenmesidir. Zira birey, kimlikler aracılığıyla toplumsal çevreye uyum sağlar. (Aşkın, 2007, s. 213).

Açık ve Kapalı Karakter

Hikâyelerde karakterlerin yüklendiği görev ve iletiler vardır. Metinlerdeki karakterlerin yüklendiklerini tam anlamıyla yerine getirmesi, her kesime hitap etmesiyle olur. Özellikle ilköğretim çağındaki öğrenciler kendilerini buldukları, özdeşleştikleri karakterlere ilgi duyarlar. Hikâyede sürükleyici ve değişen karakterler onların ruh dünyalarını daha çabuk etkiler. Her insanın iç ve dış görünüşü, yaşayışı, varlığı vardır. Başka bir deyişle, her birimizde iki insan yer alır. Bunlardan biri dış insan, diğeri de iç insandır. Dış insan, şahsiyetin görünen kısmıdır. Sözlerimizle, davranışlarımızla, işlerimizle herkesin gözüne çarpan bazı niteliklerin ve hususların mal edildiği yanımızdır. Çevre için bir insanın karakteri bu niteliklerin ve kusurların toplamıdır. İç insan ise, şahsiyetin en önemli ve esrarlı yanıdır. (Özgü, 1969, s. 238).

Açık karakter, roman, öykü, masal ve anlatılarda birçok özelliği ile okura tanıtılan, inandırıcı nitelikleriyle öne çıkan, okurun iyi bildiği karakterlere istenilen iletiler verilmektedir. (Sever, 2007, s. 96).

Karakter Eğitimi

Makedonya gibi çokkültürlü ülkelerde karakter eğitimi çocuğun yaşadığı bölgeye göre değişmektedir. Eğitim dili Makedonca, Arnavutça ve Türkçe olması öğrencinin karakter gelişimini farklılaştırabilmektedir. Bundan dolayı milli ve manevi değerlerimizi korumamız için hikâyeler aracılığıyla benimsetilecek olan

karakter özellikleri çok fazla önem taşımaktadır. Makedonyalı Türk yazarlarımızın hikâyelerinden yola çıkarak karakter eğitiminin önemi üzerine durduk. Çünkü kendi değerlerimizi bir daha dile getirmek ve onları anmak her Türk evladının borcudur. Karakter eğitimi yoluyla öğrenciler hayatın zorluklarıyla başa çıkmaya çalışır. Olumlu yaklaşımlar sergileyerek saygı ve sorumluluk gibi karakter özelliklerini öğrenir. Karakter eğitimi dinlemek, paylaşmak ve öğrendiğini göstermek için öğrencileri cesaretlendirir ve böylece öğrenciler seçim yapmayı öğrenir. (Gossett, 2006, s. 141).

Bu değerlerin de ilk oluşum yeri ailedir. Fakat bu yeterli değildir. Aile, okul çağına gelene kadar çocuk için hangi değerlerin kazanılacağı konusunda temel kurum olsa da okullardaki eğitim değerlerinin kazandırılmasında merkezi bir role sahiptir. (Kılınç, 2010). Teknoloji gelişmeler insanlar arasında barış, huzur ve mutluluk sağlayacağına ahlaki yozlaşmanın hakim olmasına neden olmuştur (Köylü, 2016, s. 7).

Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa gibi gelişmiş ülkelerde karakter eğitim programları hazırlanarak öğrencilere ahlaki değerlerle donatabilmek maksadıyla çeşitli programlar geliştirmekte ve bu programları okullarında uygulamaya koymaktadırlar (Kanger, 2012, s. 22). Bu sayede öğrencilerde olumlu karakter özellikleri gelişmektedir. Bunların neticesinde ise okullarda eğitim öğretim gören öğrencilerde bazı olumlu özellikler gözlenmiştir. Bunlar aşağıdaki gibidir:

1. Disiplin sorunlarında azalma
2. Okuldan uzaklaştırmalarda azalma
3. Okula gecikmelerde azalma
4. Öğrencilerde gözlenen şiddetin neredeyse kaybolması
5. Akademik başarıda artış
6. Okuma ve anlama becerisinde iyileşme
7. Öğretmenler tarafından idarecilere gönderilen öğrencilerin sayısında azalma
8. Derste bulunma ve zamanında sınıfa zamanında gelme
9. Okulun tüm havasındaki değişiklikten ötürü daha mutlu bir öğretmen kadrosu (Bakioğlu ve Sılay, 2013, s. 72.)

Berkowitz'e göre etkili bir karakter eğitimi okullarda bir program vermek ya da karakter eğitimiyle ilgili bir program kurmak değildir. Aksine kültürün aktarımı ve okuldaki yaşamın ta kendisidir (Elkind ve Sweet, 2004, s. 2). Bu düşünceden hareketle karakter eğitimine yönelik herhangi bir ders olmadan; çeşitli etkinlikler yoluyla diğer derslerle bütünleştirerek derslerin içerisinde karakter eğitiminin yapılabileceği ile ilgili yaygın bir görüş vardır (Çağatay, 2009, s. 23). Bu bağlamda karakter eğitimi ayrı bir program olarak öğretilmemeli, mevcut tüm programların içerisinde yer alarak verilmelidir (Anderson, 2000, s. 142, Akt, Bakioğlu ve Sılay, 2013, s. 49).

2. Yöntem

Araştırma, Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Eğitim Geliştirme Bürosu'nun öngördüğü Türkçe dersi sekiz ve dokuzuncu sınıf kitaplarında bulunan Makedonyalı Türk yazarların hikâyeleri karakter eğitimi

açısından değerlendirilmesi üzerinde yapılmıştır. Sekiz ve dokuzuncu sınıf kitaplarında yer alan dört hikâye değerlendirilmiştir. Türkçe ders kitaplarında Makedonyalı Türk yazarlardan toplam dört hikâye bulunmaktadır. Bunlar: 'Yüzünü Kaybeden Adam', Avni Abdullah, 9. Sınıf s. 17; 'Salıncak' Necati Zekeriya, 9. Sınıf s.10; 'Hasta Olmanın Zamanı İçindesin' Recep Bugariç, 9. Sınıf s.130; 'Köye Çeşme Yapalım' Fahri Kaya, 8. Sınıf s. 73. Hikâyelerde karakter eğitiminin temel taşlarını oluşturan sabır, kararlılık, inanç, özgüven, barış, dostluk, vefa, hoşgörü, alçakgönüllülük, duyarlılık, dürüstlük, sorumluluk, güvenilirlik, bilimsellik, saygı, adil olma, cesaret, sevgi, vatan sevgisi, iyilik, yardımseverlik, misafirperverlik, dayanışma, merhamet, tutumluluk, paylaşma, kanaatkârlık, çalışkanlık, temizlik, zamanı kullanma, bağlılık, onur, özgürlük, nezaket, estetik, şefkat, azim, huzur, doğaya saygı, öz saygı, aileye bağlılık, dostluk, kitap sevgisi, kararlılık, dayanışma, girişimcilik, çalışkanlık gibi özellikler dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler de sonuç bölümünde tablo ve grafiklerle gösterilmiştir.

3. Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın uzunluğu nedeniyle tüm hikayeler ayrıntılı verilmemiştir. Örnek olarak yalnızca Avni ABDULLAH'ın '*Yüzünü Kaybeden Adam*' hikayesi değerlendirilmiştir.

Avni ABDULLAH'ın '*Yüzünü Kaybeden Adam*' Hikâyesinin İncelenmesi

Tema: Edebiyat

Metin Türü: Hikâye

Metindeki Karakterler: Doktor, anne, baba, iş arkadaşları, arkadaşları.

Açık Karakterler: Yazar.

Monolog metin türüdür. Yazar kapıldığı hastalıktan dolayı günden güne yüzünü nasıl kaybettiğini ve nasıl zorluklarla mücadele ettiğini açıklamaktadır.

Derdimi kısaca anlatamam. Lütfen beni anlamaya çalışın doktor.

Biliyorum o zaman babam, anneme yaklaşır, konuklara beni sevmelerini , okşamalarını keyifli keyifli izlerdi.

Söyleyin böyle genç yaşta hayatta başarılı olmuş insanlar çok mu?

Metinden anlaşılacağı üzere yazar üniversiteyi bitireli birkaç yıl olmuş. Eğer ortalama olarak üniversite bitirme yaşını 24 alırsak, yazar 28-30 yaş arasındadır.

Çıkan sorunları kolayca hallediyor, birbirimize destek oluyorduk. Kim bilir belki güzel olmanın da etkisi de vardı bunda. Bu durum geçen yıla kadar sürdü.

Çalıştığım ortamda başarıyı takdir ederek müdür seçmişlerdi.

İşe girdikten çok yıllar sonra belirdi.

Yazarın çok güzel bir hayatı olduğunu anlaşılmaktadır. Gittiği her yerde kısa zamanda yakışıklılığıyla dikkatleri üzerine toplayan biridir. Bunun yanında da yazar çok başarılı biridir. Bunu da kısa zamanda bankada müdür olmasından anlamaktayız. Hatta müdür olduktan hemen sonra da hastalanmıştır. Yazarın hayatında kimse olmadığını görmekteyiz. Bir sevdiği olduğunu metnin hiçbir satırında belirtmemiştir.

Kapalı Karakter: doktor, anne, baba, iş arkadaşları, arkadaşları.

Bu karakterler sadece söz arasında geçmektedir. Yazar hiçbir şekilde kapalı karakterle diyaloga geçmez.

Karakter Gelişimi:

Karakter gelişimi tek taraflıdır. Yazar içindekileri doktora aktarmaktadır. Monolog tarzında bir karakter gelişimini tercih etmiştir. Yazarın söylediklerinden öğrenci empati kurarak olumlu iletiler çıkarmaktadır.

Biliyorum o zaman babam anneme yaklaşır, konuklara beni sevmelerini, okşamalarını keyifli keyifli izlerdi. Oğullarıydım, tek oğulları. Üstelik onların gurur duyabilecekleri kadar da güzeldim.

Arkadaşlarımdan hiçbir eksik duymadan büyüyüverdim.

‘Aslan oğlum’ – derdi, ...

Her gün daha çok güzel, güçlü olduğumun farkına vardım.

Bu satırda karakter gelişimini çalışmakla, güvenle ve şefkatle aktarmaktadır.

Hasta olduğuma uzun zaman inanmadım. Anlasaydım hemen size başvururdum. Ne olur beni cahil zannetmeyin. Hergün çıkan gazeteleri sıralı okurum, televizyon haberlerini hiç kaçırmam. Ansiklopedileri açtım. İşte sorun, her hastalığa aşağı yukarı yardımcı olacak ilaçları söyleyebilirim.

Onun için bana tavsiyede bulunmadan, hastalığıma teşhisinizi koymazdan önce son ümidim olduğunuzu anlayın.

Bu satırda karakter gelişimi araştırmak, okumak ve çalışkanlıkla aktarılmıştır.

Doğuşumdan mücadeleci bir ruha sahibim. Onun için yenilgiyi başta kabul etmek niyetinde değilim. ... sokaklarda daha çok dostlarımla çıktığı alanlarda geziyor, onlarla karşılaşmakta *delice bir zevk duyuyordum.*

İnsanın başarılı olabilmesi için küçük yaştan mücadeleci ruha sahip olması gerektiğini vurgulamaktadır.

Evde yalnız oturuyor, insanlardan uzaklaşıyorum. Böyle biraz rahatladım da diyebilirim. Ne var ki, bana bu oyunu oynayan alın yazım daha fenasını da hazırlamış.

Öğrencilere empati kurmaları için soru sorma yoluyla karakter gelişimini sağlamaktadır. Soru: Siz yazarın yaptığını doğru buluyor musunuz? Niçin? Sorusu yönetildiğinde çocuklardan muhtemel alacağımız cevap: *yazar hata yapıyor çünkü o ayıp bir şey yapmamıştır.* Hastalık bir suç değildir. Umutlarını kaybetmeden hayatına devam edeceksin. Aynı zamanda da yazar başarılı ve mücadeleci ruha sahip olduğu için bunun da üstesinden gelir.

Avni ABDULLAH

Metindeki iletiler

Ana ileti: Neyle sınırsan sınıan, hiçbir zaman vazgeçmeyeceksin.

Yardımcı iletiler.

- Umutsuzluğa kapılmak sorunları çözmez, bir okadar engel olacaktır.
- Hastalığa kapılman, fikirlerini ortaya çıkarmana engel olmasın.
- Hastalığını görmezden geleceksin, her zaman davnardığın gibi olacaksın.
- Hayatta elde ettiğin başarılar mücadeleci olmaktan kaynaklanmaktadır.
- Mücadeleci insan hiçbir zaman pes etmez.
- Birlikte çalışmak gelecekte daha sağlam durmamızı sağlayacaktır.

Metinde Bulunan Karakter Özellikleri:

Geçmiş başarılarla dolu bir kişinin yakalandığı bir hastalık ile mücadelesini anlatıyor. Hastalığını görmezden gelip, nasıl mücadele verdiğini anlatır. Tutumluluk, kararlılık, özgüven, çalışkan, başarı, araştırma, anlayış, bilgi, güven, *mücadelecilik*, girişimcilik, güvenilirlik, dostluk, dayanışma ve nezaket gibi karakter özellikleri verilmiştir.

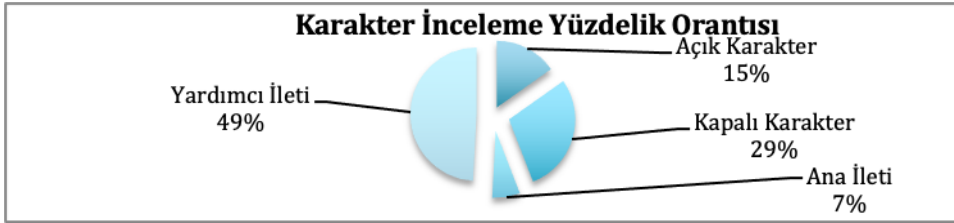
8. ve 9. sınıf hikâyelerindeki karakter özellikleri ve iletiler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 1. 8-9. Sınıf Hikâyelerinde Bulunan Karakter Özellikleri

8-9. Sınıf Hikâyelerinde Bulunan Karakter Özellikleri						
	Metin	Açık karakterler	Kapalı karakterler	Ana iletiler	Yrd. iletiler	Karakter Özellikleri
1	Yüzünü Kaybeden Adam/ Avni ABDULLAH9. Sınıf, s. 17	1	0	1	6	Başarılı bir kişinin kapıldığı hastalık sonucu mücadelesini anlatmaktadır. Hikâye örgüsü <i>monolog</i> türündedir. Hikâye öğrencilere <i>sorgulama</i> yetisi kazandırmaktadır. Hikâyede öğrencilere tutumluluk, kararlılık, özgüven, çalışkan, başarı, araştırma, anlayış, bilgi, güven, <i>mücadelecilik</i> , girişimcilik, güvenilirlik, dostluk, dayanışma, nezaket karakter özellikleri vermektedir.
2	Salıncak/ Necati ZEKERİYA 9. Sınıf, s.10	2	4	1	7	Hikaye, annesinin ölmesi ve babasını savaşta kaybetmesi sonucu Erhan'ın hayatta kalmak için nasıl mücadele verdiğini anlatmaktadır. Erhan çalışarak ve kendi geçimini sağlayarak kimseye muhtaç olmadığını göstermektedir. Hikâyede Erhan mücadeleci, çalışkan, gururlu, başarılı bir karakter özelliği göstermektedir.
3	Hasta Olmanın Zamanı İçindesin/ Recep Bugariç 9. Sınıf, s.130	2	9	1	7	Şeker hastası olan yazarın, torunuyla şadırvanda oturmaları ve savaş yıllarından kalma hatıraları anlatır. Hikâyedeki karakter özellikleri: değer bilme, yardımsever, sahiplenme, kabullenmek, bağlılık, aile bağlılığıdır.
4	Köye Çeşme Yapalım/ Fahri Kaya 8. Sınıf, s. 73	4	4	1	9	Makedonya'nın 11 Ekim Ulusal Ayaklanma Gününü anlatmaktadır. Savaşın sonra harabeye dönen Türk kökenli köyün yerlileri tarafından nasıl yeniden inşa edildiğini anlatmaktadır. İlk işleri köye çeşme yapmak olur. Hikâyenin devamında da köylülerin nasıl işe koyuldukları ve neler yaptıkları anlatılmaktadır. Hikâye: özgürlük, birlik, değerler, mücadele, dayanışma, milli bilinç, misafirperverlik gibi karakter özelliklerini içermektedir.
	Genel toplam	9	17	4	29	

Tablo-1 incelendiğinde, açık karakterin 9, kapalı karakterin 17, ana iletinin 4 ve yardımcı iletilerin de 29 tane olduğu görülmektedir. Bu değerler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 2. 8-9. Sınıf Hikâyelerinin Karakter İnceleme Yüzelik Orantısı

Hikâyelerde toplam 25 karakter özelliği kullanılmıştır. Bunlar: tutumluluk, kararlılık, özgüven, çalışkan olmak, başarılı olmak, araştırmacı, anlayışlı, bilgili, güvenilir olmak, mücadeleci, girişimcilik, dostluk, dayanışma, nezaket, gururlu, değer bilme, yardımsever, sahiplenme, kabullenmek, aileye bağlılık, bağlılık, özgürlük, birlik, değerler ve misafirperverlik'tir. Bunların arasından mücadeleci, çalışkan olmak, başarılı olmak, dayanışma gibi değerler ikişer defa kullanılmıştır.

Makedonyalı Türk edebiyatçıları tarafından kaleme alınan bu dört hikâyede, Makedonyalı Türk çocuğunun değerlerinin nasıl kalıcı olacağı farklı yollarla aktarılmıştır. Farklı etnik grupların bulunduğu bir ülkede yaşayanlar tüm milliyetlerin değerlerinin önemli olduğunu ve onları saygı duyulması gerektiği bilincinde olmalıdır. Farklı karakter özelliklerin değerini bilmenin ve onları olumlu karşılamanın kendi karakter özelliklerimizi ve değerlerimizi daha da yükseğe çıkarabileceği hikâyelerde anlatılmaktadır. Ayrıca millî değerlerimizin de bu şekilde istenilen seviyeye yükselebileceği aktarılmaktadır.

Tablo 3. 8-9. Sınıf Hikâyelerinde Bulunan İletiler

1.	Umutsuzluğa kapılmak sorunları çözmez. Aslında sorunları çözmeye engel olacaktır.	Anlayış
2.	Hastalığa yakalanmak, fikirlerini ortaya koymaya engel olmasın.	Bakış açısı
3.	Hastalığını görmezden geleceksin, her zaman davnardığın gibi olacaksın.	Özgüven Kararlılık
4.	Hayatta başarı elde etmek mücadeleciliğe bağlıdır.	Başarı, Girişimci
5.	Mücadeleciliği insan hiçbir zaman pes etmez.	Mücadele İstikrar
6.	Birbirimize destek olmalıyız.	Güven Dayanışma Dostluk
7.	Bir tüy gibi, bir kuş gibi olacaksın. Özgürlüğünü hiçbir şeye değişmeyeceksin.	Özgürlük
8.	Güvenini hiçbir zaman kaybetmeyeceksin.	Güven
9.	Fikirlerinden hiç bir zaman vazgeçmeyeceksin.	Kararlı
10.	İnanmak ve sabretmek başarıya götürecektir.	Sabırlı

11.	Zorluklar seni yıldırmısin.	Mücadele
12.	Aile değerlerine bağlı kalacaksın.	Aileye bağlılık
13.	Kitap sevgisi seni doğru yola götürecektir.	Kitap sevgisi
14.	Sana ait olmayan bir şeyi almayacaksın.	İzin alma
15.	Ailene ve etrafındakilere yardım edeceksin.	Yardımsöer
16.	Ailene bağlı kalacaksın.	Bağlılık
17.	Kültürel değerlerine sahip çıkacaksın.	Sahiplenme Milli bilinç
18.	Kültürel değerlerin kıymetini bilmelisin.	Değer bilme
19.	Her şey bir sona bağlanır.	Geçici olma
20.	Tarihî zenginliklerini sahipleneceksin.	Millî değer
21.	Vatanının özgür olması için mücadele vereceksin.	Özgürlük
22.	Umutlarını hiçbir zaman yitirmeyeceksin	İnanmak- umutlu olmak
23.	Söz konusu Vatan ise birlikte hareket edeceksiniz.	Birlik
24.	Özgürlük, kazanılan zaferler sonucunda kutlanır.	Değerler
25.	Zorluklara karşı dirençli olacaksın.	Mücadele
26.	Arkadaşlarına, etrafındakilere destek olacaksın.	Dayanışma
27.	Millî değerlere sahip çıkacaksın. Diline her daim sahip çıkacaksın.	Milli bilinç
28.	Gençlerin hayallerine umut olup, gençlere yol göstereceksin.	Rehberlik etme
29.	Millî mücadelede evin kapılarını sonuna kadar açacaksın.	Misafirperver

4. Sonuç

Makedonya Türk edebiyatçılarının hikâyeleri üzerine yapılmış olan bu çalışma oldukça önemlidir. Çünkü etnik mozaik bir ülkede yaşamak demek, karakter özelliklerinin ve değerlerin de diğer ülkelere nazaran daha farklı olması demektir. Diğer etnik gruplarla sürekli etkileşim halinde olmak onlardan da bir nevi karakter değerleri kazanmak demektir. Karakter değerleri kazanmak zaman içerisinde farkında olmadan da oluşabilmektedir. bunu en yoğun şekilde kazanıldığı yerler okulların yanı sıra sokaklardır.

Makedonya Türk Edebiyatı ve Türk kültürünün timsali olan değerli edebiyatçılarımız Avni Abdullah, Necati Zekeriya, Recep Bugariç ve Fahri Kaya'nın eserlerinin günümüze kadar ulaşması ve ders kitaplarında yer alması oldukça önemlidir. Bildiğiniz gibi Krallık Yugoslavyasında eline kalem alıp yazı yazmak: her an kendi ölüm fermanını imzalamak demektir. Nefes alıp vermenin bile hesabının yapıldığı bir yerde yaşamının ve yazı yazmanın ne denli zor olduğu açıktır. Tüm bunları göze alarak kaleme alınmış bu şaheserler bizim köklü bir edebî geleneğimizin varlığının göstergesidir.

Yazarlarımızın eserlerinde genel itibariyle tutumluluk, kararlılık, özgüven, çalışkan olmak, başarılı olmak, araştırmacı olmak, anlayışlılık, bilgili olmak, güvenilir olmak, mücadelecilik, girişimcilik, dostluk, dayanışma, nezaket, gururlu olmak, değer bilme, yardımsöer olmak, sahiplenme, kabullenmek, aileye bağlılık, bağlılık, özgürlük, birlik, değer sahibi olmak ve misafirperverlik gibi karakter özellikleri işlemiştir. Bunlar genel olarak çocuğun karakter özelliklerinin temelini oluşturmaktadır. İlkokul çağındaki çocuklarının ve dil gelişimini sağlar. Hikâyelerin, manevi boşlukları ne derece giderici olduğu ve milli değerlere ne kadar yer verildiği tartışmaya açık bir konudur. Çünkü sıkı bir rejimin altında yazı yazmak ister istemez bazı millî değerleri es geçmeye yönlendirir.

Yapılan çalışma sonucunda Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Eğitim Geliştirme Bürosu'na şu önerilerde bulunulabilir:

Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Eğitim Geliştirme Bürosu karakter eğitimine ileride yapılacak olan müfredat programlarında daha çok yer verilmesi ve ders kitaplarında yer alan konuların bu bakımdan da incelenmesi uygun olacaktır. Karakter eğitime uygun olan ders materyalleri ileriki nesillerin daha duyarlı olmasını sağlayacaktır. Böylece ileride herkesin gelişimi dengeli bir şekilde sağlanacaktır.

Günümüz Makedonya Türk yazarlarının ele alacakları metinlerin millî değerlerimizi de öne çıkararak şekilde olması gerekmektedir. Böylece ders kitaplarına alınacak metinler millî değerlerimize de sahip çıkmamız gerektiği algısını yaratacaktır. Bunun dışında da ders kitaplarında yer alacak metinlerin karakter eğitimi açısından incelenmesi veya bir standart (karakter çizelgesi) oluşturularak sıkı bir denetimden geçmesi gerekmektedir. Bunların dışında karakter eğitimi sadece kitap ve derslerle sınırlandırılmamalıdır. Farkındalık yaratılarak, diğer milliyetlerle ortak çalışmalar yapılmalıdır.

Kaynakça

- [1] Abdullah, Avni. (2003). *Yüzünü Kaybeden Adam*. Okuma Kitabı Sınıf 8. Üsküp: Prosvetno Delo Ad.
- [2] Akto, Akif. *Kİşilik ve İlgili Kavramlar*. 7-24, s. 8-24 <http://www.ilimdunyasidergisi.org/sayilar/>
- [3] Aşkın, Muhittin. (2007). Kimlik ve Giydirilmiş Kimlikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (2), 213-220.
- [4] Aytaç, Serpil. (2000). *İnsanı Anlama Çabası*. Bursa: Ezgi Yayınları.
- [5] Bakioğlu, A. ve Sılay, N. (2013). *Yükseköğretim ve öğretme yetiştirmede karakter eğitimi*(2. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- [6] Bugariç, Recep. (2003). *Hasta Olmanın Zamanı İçindedin*. Okuma Kitabı Sınıf 8. (Yeni programa göre 9. Sınıf Ders Kitabı). Üsküp: Prosvetno Delo.
- [7] Çağatay, Ş. M. (2009). Öğretmen görüşlerine göre karakter eğitiminde ve karakter gelişiminde okulun rolü. *Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi*. Çanakkale: Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı.
- [8] Çağdaş, Aysel. (2002). *Anne-Baba-Çocuk İletişimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- [9] Elkind, D. And Freddy S. (2004) *How to do character education today's school*. [www.goodcharacter.com/Artichle_4.html/] adresinden 25 Şubat 2015 tarihinde edinilmiştir.
- [10] Gossett, H.A. (2006). *The Missing Link: Character Education*, Unpublished Dissertation. Minosata, USA: Capella University.
- [11] Kanger, F. (2012). *Peygamber ahlakını referans alan karakter eğitimi* (1. Basım). İstanbul: Kampanya Yayınları.
- [12] Karaca, F. B. (2008). Karakter eğitimi 1. *Eğitim Bülteni Dergisi*, Yıl 6, Sayı: 22.
- [13] Karatay, Halit. (2011). Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı, *Turkish Studies*, 6(1), 1398-1412.
- [14] Kaya, Fahri. (2010). *Köye Çeşme Yapalım*. Türkçe Kitabım 7. Sınıf. (Yeni programa göre 8. Sınıf Ders Kitabı). Üsküp: Makedonya Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı.

- [15] Kaya, Fahri. (2010). “Yugoslavya Türk Şiiri”, Hayatı-Sanatı-Eserleri Fahri Kaya, (Haz.: Nazlı Rana Gürel ve Zeki Gürel) Ankara: Berikan Yay.
- [16] Kılınç, Aziz ve Akyol, Şebnem. (2009). İlköğretim 6. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Sevgi Temasının Değerler Eğitimi Açısından İncelenmesi. The First International Congress Of Educational Research, 1-3 May, Çanakkale
- [17] Köknel, Ö. (1984). Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. İstanbul: Altın Kitapları.
- [18] Köylü, M. (2006). Küresel Ahlâk Eğitimi (2. Basım). İstanbul: Dem Yayınları.
- [19] Kulaksızoğlu, Adnan. (1999). *Ergenlik Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- [20] Özdemir, E. (2002). *Yazınsal Türler* (5. bs.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- [21] Özgü, Halis. (1969). Şahsiyet. İstanbul: Özgü Yayınları.
- [22] Püsküllüoğlu, A. (1994). Arkadaş Türkçe *Sözlük*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- [23] Sever, Sedat. (2007). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Kök Yayınları.
- [24] Zekeriya, Necati. (2003). Salıncak. Okuma Kitabı Sınıf 8. (Yeni programa göre 9. Sınıf Ders Kitabı) Üsküp: Prosvetno Delo.

Umit Suleymani

Vrapchiste Primary School, Vrapchiste

The Analysis of Character Education in the Stories of Turkish Authors in 8th and 9th class Turkish Course Books in Macedonia

Abstract: Macedonia is an ethnic mosaic country; therefore, the character education varies according to the region where the child lives. Due to the fact that education is done in Macedonian, Albanian and Turkish, the character development of the student may be different. Thus, in order to protect our national and spiritual values, the character traits that will be adopted through stories are of great importance.

The research covers the character education of Turkish writer stories found in the 8th and 9th grade books of the Turkish course prepared by the Education Development Office of the Ministry of Education and Science of the Macedonia. There are a total of four stories from Turkish and Macedonian authors in the eighth and ninth grade Turkish textbooks. These are: 'Yüzünü Kaybeden Adam' Avni Abdullah, 'Salıncak' Necati Zekeriya; 'Hasta Olmanın Zamanı İçindesin' Recep Bugariç and 'Köye Çeşme Yapalım' Fahri Kaya stories are evaluated.

Keywords: *education; character Macedonia; story.*

ГОД. VII
БР. 14

ПАЛИМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. VII
NO 14